

Gör Det Själv

SVÅRIGHETSGRAD:

Putsning kräver övning och handlag, och det kan vara bra att först öva på t.ex. baksidan av huset. Blir det knepigt är det tillåtet att börja om.

TIDSÅTGÅNG:

Cirka 1 timme/kvadratmeter

PRISBILD:

Cirka 30 kr/kvadratmeter

Med stödlister i putsskiktets tjocklek blir det lätt att fördela putsen lika tjockt överallt.

Skapa en snygg fasad med

PUTS

Har du tröttnat på tegelfasaden? I så fall kan en finputsning fräscha upp villan ordentligt. Om du vill kan du senare måla den putsade ytan. Genom att använda lister som styr putsningen är det inte så besvärligt, som det kanske verkar.

Väggen görs klar för puts

Den gamla tegelvillan har varit putsad, men putsen var dålig, hade spruckit och flagade. Därför börjar arbetet just här med att beställa en sandblästring av fasaden. Det är inget man bör utföra själv.

När sandblästringen är klar ska teglet borstas och spolas tills det blir rent, och all sand samlas upp från marken och körs till tippen.

Håll fasaden mättad med vatten när du putsar.

1 Borsta av fasaden. Se till att få bort lösa fogar, damm och smuts. Använd en styv borste till arbetet.

Vattna väggen under arbetet om den verkar torr.

2 Vattna väggen. Då får du bort de sista sandkornen. Mätta teglet eftersom cement behöver fukt för att härda och putsen får inte torka för snabbt.

3 Blanda bruk till utstockning (grundputs). Det är nödvändigt med en behandling med vått bruk för att få putsen att fastna. Vi blandar 1 del cement och 4 delar fin sand.

VERKTYG

Håll verktygen våta. Om bruket hinner torka in på verktygen blir det svårt att få bort det. Håll vatten i en skottkärra eller balja och lägg verktygen i vattnet, när de inte används. Efter jobbet sköljer du av verktygen.

4 Kasta bruket på väggen. Det krävs en del övning, men i princip handlar det om att kunna snärta iväg det tunna bruket med handleden – nästan som med ett slag i bordtennis.

5 Fördela bruket med en putsbräda. Se till att skiktet fördelas överallt och att alla hål fylls igen. Vågtoppar bör slipas bort, så att ytan blir plan efter putsningen.

6 Sätt upp ett par ledare. Ledarna är stödlister, som ska vara lika tjocka som det färdiga putsskiktet. De används som underlag när du drar ut bruket i sicksack med en bräda.

Fasaden är den synliga delen av villan. Den ger ett första intryck, och därför är det viktigt att den också presenterar huset på ett snyggt sätt.

Bor du i en tegelvilla, så kan den få två olika fasader: låt teglet vara som det är eller putsa det. Puts kan ge slät yta och den kan målas så att den blir lätt att underhålla i framtiden.

Att putsa en villa är förstås ett omfattande arbete, och inget du blir klar med på en helg. Men det är inte omöjligt som gör-det-självare att klara av det.

Mycket av murarens kunskaper är handlag och erfarenhet. Den har vi

förstås inte, men övning ger som bekant färdighet och därmed kan du lära dig några av de tekniker som behövs för att kunna putsa en hel fasad.

Du ska lära dig att kasta på bruket – en teknik där du med en snärt med handleden lägger på ett tunt grundbruk. Det ska sitta i ojämna klickar så att det finare putsbruket har något att fästa på.

Putsningen utförs med ett putsbruk (kalkbruk, cementbruk eller ett blandbruk). Läs mera om bruk på vår webbplats: www.gds.se och sök på "rätt bruk i baljan". För att få rätt tjocklek på putsskiktet fäster du ledare på väggen.

Tjockleken på dem ska motsvara putsbrukets tjocklek.

Lägg på bruket i två omgångar, annars blir det tungt. När du har fyllt igen mellan två ledare slätar du ut med en bräda som dras i sicksack på ledarna. När du har jämnat till med putsbrädan flyttar du den ena ledaren och får då ett nytt fält, som ska fyllas med puts.

Putsa färdigt ett fält i sänder. När du har börjat kan du inte ta någon paus förän du har fyllt igen ett fält och gjort det slätt och fint på ytan. Håll väggen lätt fuktig ett par dagar, så att bruket inte torkar för snabbt och spricker.

Putsa väggarna med putsbruk

Putsbruket köper du färdigblandat – det enda som ska tillsättas är vatten. Du kan få hjälp på byggvaruhuset med att beräkna hur mycket bruk du behöver och vilken typ du ska välja beroende på om du efteråt ska kalka eller måla.

Det finns flera putsbruk att välja bland, men tänk på att bruket ska vara svagare än underlaget, dvs. innehålla mindre cement. Lagg på bruket i ett par omgångar, för annars blir det jobbigt.

- 1 Lagg på putsbruket.** Bruket dras ut mellan de två stödlister i två omgångar med stålputsbräda. Första skiktet ska vara cirka hälften av den färdiga tjockleken.

- 2 Lagg på det andra skiktet.** Putsbruket ska fördelas överallt mellan de två stödlister tills det är ungefär lika tjockt som listerna.

- 3 Dra ut putsen.** Dra en helt rak bräda i sicksack uppåt medan du låter den vila på de två stödlister. När brädan blir full av bruk är det dags att stoppa.

- 4 Överskottsbruket kan sparas** eftersom det kan användas igen, så länge det fortfarande är fuktigt och smidigt. Sortera bort klumpar.

- 5 Fyll igen svackor på väggen.** Nu kan du använda överskottsbruket. Lagg på det i svackor och håll med murslev.

- 6 Jämna till ytan med stålputsbräda,** som du drar försiktigt uppåt och ev. i sidled medan bruket fördelas.

- 7 Dra av bruk en gång till.** Nu borde bruket vara lika tjockt överallt i det fält du har bearbetat. Kolla med brädan att det inte finns några svackor.

Så här flyttar du stödlisterna

Ledare kallar vi de stödlister som hjälper dig att bygga upp putsskiktet. De ska vara absolut raka och helst inte tunnare än 10 mm, för då vrider de sig lätt. De får gärna vara 10 cm breda.

Listerna kan spikas eller skruvas fast i underlaget, men det går även att klämma fast dem med utstockningsbruket. Det viktiga är att de inte rör sig eller vippar utåt, för då blir inte väggen plan. Fyll fältet mellan listerna och gör det färdigt innan du flyttar den första (A) till en bit från den andra (B) osv.

- 8 Putsa ytan.** När ytan på bruket är fast jämnar du till den med putsbräda. Arbeta i cirkelrörelser och tryck försiktigt nertill/baktil, så att du inte skrapar av bruket.

- 9 Gör ytan slät.** Med en fuktig skumputsbräda ska du nu göra ytan slät. För brädan längs väggen i små cirklande rörelser utan att pressa så får du en mycket fin yta.

Putsa hörnen vinkelräta

Hörnen ska vara vinkelräta och ha skarpa profiler utan att vara vassa. För att lyckas med det fäster du en rak bräda på ena sidan av hörnet.

När den första sidan har putsats och bruket har torkat så mycket att det är fast när du trycker på det, flyttar du brädan och sätter den på den andra sidan av hörnet och upprepar processen.

Putsar du från det putsade fältet och ut förbi hörnet får det en skarp profil.

1 Sätt fast en bräda längs kanten på hörnet, och se till att den följer hörnet hela vägen. Muraren använder murhakar, men det går bra att skruva fast brädan.

2 Dra ut bruket mot brädan. Gör previs likadant som på fältet, dvs. först tunt bruk, sedan putsbruk som du drar ut mot brädan.

3 Fortsätt med putsbräda som dras i små cirklande rörelser från det färdiga fältet ut över brädan och förbi den.

4 Flytta brädan när ytan på bruket är så fast att den inte sjunker om du trycker lätt med ett finger. Fäst brädan på den andra sidan av hörnet.

5 Gör likadant på denna sida, som du gjorde på den andra. Var noga med att dra ut putsbruket mot brädan genom att låta putsbrädan "fortsätta".

Så här utför du en mindre reparation

Om du upptäcker ett par små svackor på en putsad yta behöver du inte putsa om hela väggen. Se bara här.

Det tar sin tid och är omfattande att putsa en hel villa eller bara en fasad. Och det är absolut inte alltid nödvändigt, i varje fall inte om du bara vill fylla igen ett par svackor eller hål.

Här har du inga stödlistor som hjälper dig hålla tjockleken på putsskiktet, men med en lång putsbräda eller liknande kan du jämna till fasaden.

Börja med att fukta det område som ska lagas. Putsa sedan på samma sätt som vi visar i artikeln, men begränsa området. Håll lagningen fuktig.

Vattna det område som ska repareras.

